

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

«___» _____ 20___ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Макроекономіка

(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки

бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

071 Облік та оподаткування

(шифр і назва напрямку підготовки)

(шифр № _____)

(за ОПП чи № навчального плану)

2018 рік

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то перерахувати усі

Розроблено та внесено: кафедра економіки і підприємництва
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри економіки і підприємництва
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)
к.е.н., доцент Леоненко Н.А.

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри.
Протокол № _____ від « _____ » 20 ____ року.
(номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри: д.е.н., проф. _____ О.С. Іванілов
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

«Узгоджено»²
Завідуючий кафедри управління та адміністрування
назва кафедри

проф. _____ О.М.Криворучко
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 2018 року

“Узгоджено”
Декан факультету управління та бізнесу проф. _____ І.А.Дмитрієв
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 2018 року, протокол № _____

© _____, 2018 рік
© _____, 2022 рік

² якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавру (спеціальності) «Облік та оподаткування»

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

(назва напрямку для бакалавра, спеціальності – для магістра)

I. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівця до виконання професійних обов'язків, засвоєння системи економічних знань, на яких базується сучасний макроаналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є закономірності, що характеризують розвиток економічних систем на макроекономічному рівні, визначення механізмів державного регулювання та факторів економічного зростання.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави корегувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

закономірності й загальні тенденції розвитку економічних процесів на макrorівні; виділяти складові макроекономічні агрегати та зв'язки між ними; методичні основи обчислення макроекономічних показників, прогнозування макроекономічного розвитку; прояви циклічності та індикатори економічного циклу; фактори, що визначають обсяги виробництва, темпи економічного зростання країни; рівень зайнятості ресурсів; динаміку цін, причини та наслідки інфляції; обсяги споживання, заощаджень, інвестицій, рівень ставки відсотку, обсяги експорту, імпорту, стан платіжного балансу країни, динаміку валютного курсу; макроекономічні теорії, концепції, моделі, обґрунтовані світовою та вітчизняною наукою й апробовані економічною практикою; інструменти і цілі бюджетно-податкової і грошово-кредитної політики; політики зайнятості та соціального захисту населення; основи зовнішньоекономічної державної політики

вміти:

застосовувати макроекономічні моделі для оцінки і прогнозування процесів на макроекономічному рівні; проводити оцінку макроекономічного становища країни; обґрунтовувати заходи системи макроекономічного регулювання, наслідки економічної політики держави.

Міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, які передують вивченню макроекономіки: економічна теорія, політекономія, мікроекономіка,

вказати які дисципліни передують її вивчення та які подальші дисципліни потребують її вивчення)

подальші дисципліни, які потребують вивчення макроекономіки: державне і регіональне управління, менеджмент і адміністрування, фінанси, гроші та кредит, економіка і фінанси підприємства, маркетинг, зовнішньоекономічна діяльність підприємства, міжнародні економічні відносини, організація виробництва, планування діяльності підприємств, розробка управлінських рішень, економіка праці, аналіз господарської діяльності, податковий менеджмент, управління економічним ризиком, проектний аналіз, потенціал і розвиток підприємства.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ³
Кількість кредитів – <u>3</u> Кількість годин – <u>90</u>	за вибором студента (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>III</u> (порядковий номер семестру)	<u>IV</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>екзамен</u> (залік, екзамен)	<u>екзамен</u> (залік, екзамен)
Розподіл часу:		
– лекції (годин)	32	-
– практичні, семінарські (годин)	16	-
– лабораторні роботи (годин)	-	-
– самостійна робота студентів (годин)	12	-
– курсовий проект (годин)	-	-
– курсова робота (годин)	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	-
-підготовка та складання іспиту	30	-

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РИНОК

назва розділу 1

Тема 1. Предмет, метод та функції макроекономіки

назва теми 1

Макроекономіка - розділ економічної теорії. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія. Основні макроекономічні проблеми й суперечності. Предмет макроекономіки. Функції макроекономіки. Методологія макроекономіки. Аналіз сукупних економічних тенденцій. Агреговані показники і функціональні взаємозв'язки між ними. Методи й принципи макроекономічних досліджень. Економічне моделювання. Екзогенні та

ендогенні змінні макроекономічних моделей. Статичні й динамічні моделі. Ех post-аналіз в порівнянні з ех ante-аналізом. Мета та завдання макроекономіки. Макроекономічний аналіз як інструмент пізнання. Позитивний і нормативний аналіз. Теоретичне обґрунтування економічної політики. Макроекономічне прогнозування. Становлення та розвиток макроекономіки. Сучасні* макроекономічні теорії: посткейнсіанська макроекономіка, неокласична макроекономіка, монетаризм. Основні макроекономічні проблеми та суперечності економіки України.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

назва теми 2

Економічний кругообіг у простій економічній системі. Структура моделі економічного кругообігу. Взаємодія між домогосподарствами і фірмами. Ринок ресурсів та ринок продуктів. Включення державного сектору в кругообіг доходів і продуктів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Модель кругообігу із включенням зовнішньоекономічного сектору. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Сутність СНР та її відмінність від системи БНГ (балансу народного господарства). Методологічні принципи побудови системи національних рахунків. Основні категорії системи національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки. Переваги та обмеження СНР. Проблеми впровадження СНР в Україні. Роль макроекономічних показників. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий національний дохід (ВНД) та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Визначення кінцевої і проміжної продукції, доданої вартості. Подвійний рахунок та його виключення. Динаміка ВВП в Україні. СНР - система взаємопов'язаних показників. Співвідношення між основними показниками системи національних рахунків (СНР). Чистий національний дохід (ЧНД). Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Валовий національний наявний дохід (ВННД). Обчислення реальних обсягів: номінальний і реальний ВВП. Темп росту й темп приросту реального ВВП. Індекс цін і дефлятор. Інфлювання та дефлювання ВВП. ВВП та суспільний добробут. Особливості макроекономічних Показників. Неринкові операції. Зростання вільного часу. Поліпшення якісних характеристик продукції. ВВП та навколишнє середовище. Тіньова економіка. Методика обчислення обсягів тіньової економіки. Чистий економічний добробут (NEW).

Тема 3. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції

назва теми 3

Сутність сукупного попиту, його відмінність від індивідуального попиту. Сукупний попит та його модель. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави. Попит закордону. Цінові фактори, які впливають на сукупний попит: зміна процентної ставки, ефект багатства, обсяг та структура імпорту. Крива сукупного попиту (AD). Нецінові фактори, які впливають на сукупний попит. Зміни в споживчих витратах, інвестиційних витратах, державних витратах та у витратах на чистий експорт. Заплановані й фактичні витрати. Сукупна пропозиція. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Чинники, які впливають на

сукупну пропозицію: цінові фактори - зміна процентної ставки, зміна рівня цін; нецінові фактори - зміна цін на ресурси, продуктивності праці, правових норм. Кейнсіанська крива сукупної пропозиції. Класична крива сукупної пропозиції. Узагальнена крива сукупної пропозиції. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Рівноважний рівень цін. Рівноважний обсяг виробництва. Три варіанти макроекономічної рівноваги. «Сукупний попит - сукупна пропозиція» як базова модель економічної рівноваги. Довгострокова й короткострокова рівновага. Порушення рівноваги сукупного попиту та сукупної пропозиції. Механізм відновлення рівноваги. Мультиплікатор у моделі AD-AS. Парадокс ощадливості. Сучасні теорії сукупної пропозиції.

Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції

назва теми 4

Споживання і заощадження. Дохід кінцевого використання і споживання. Функція споживання. Споживання як функція доходу кінцевого використання. Функція заощадження. Середня схильність до споживання й заощадження. Гранична схильність до споживання та заощадження. Автономне споживання і чинники, які на нього впливають. Графік функції споживання (C). Графік функції заощадження (S). Теорії споживання. Кейнсіанська та неокласична концепції споживання. Чинники споживання і заощадження, не пов'язані з поточним доходом. Вибір активу заощадником. Ліквідність активу. Активи вищої та нижчої цінності. Види заощаджень. Національні заощадження. Рівень заощаджень. Динаміка середньої схильності до споживання. Особливості споживання в Україні в умовах ринкової трансформації національної економіки. Інвестиції як компонент сукупних витрат. Інвестиційна функція та її графік. Роль інвестицій в економіці. Нестабільність інвестицій. Інвестиції в економіку України. Процентна ставка як чинник інвестиційного попиту. Номінальна й реальна процентна ставка. Процентна ставка і чиста прибутковість інвестицій. Автономні інвестиції. Сутність мультиплікатора. Таблична модель мультиплікативного процесу. Модель простого мультиплікатора. Мультиплікатор Кейнса. Мультиплікативна зміна реального ВВП. Вплив інфляції на мультиплікативний ефект. Парадокс ощадливості. Вплив інвестицій на обсяг національного виробництва. Індукційовані інвестиції. Модель акселератора. Модель взаємодії мультиплікатора-акселератора.

Тема 5. Класична модель макроекономічної рівноваги

назва теми 5

Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення. Рівновага ринкової економіки. Передумови й еволюція розвитку класичної моделі макроекономічної рівноваги. Класична модель макроекономічної рівноваги: взаємодія ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій. Гіпотези класичної моделі макроекономічної рівноваги. Ринок ресурсів. Праця як головний ресурс класичної макромоделі. Умови рівноваги ринку праці за класичною моделлю. Взаємозв'язок графіка рівноваги ринку праці з виробничою функцією. Визначення рівноважного обсягу виробництва. Ринок грошей та його рівновага. Графік рівноваги ринку грошей за класичною моделлю. Ринок товарів. Умови та графік рівноваги ринку товарів за класичною моделлю. Ринок заощаджень. Вплив процентної ставки на ринок заощаджень. Графік рівноваги ринку заощаджень. Загальна рівновага класичної макромоделі: система взаємопов'язаних графіків.

Тема 6. Рівновага національного ринку у моделі IS-LM

назва теми 6

Ринок товарів та платних послуг. Модель «витрати-випуск» - кейнсіанська модель товарного ринку. Закрита економіка. Сукупні видатки. Заплановані видатки, фактичні видатки. Графік «кейнсіанський хрест». Становлення рівноваги на товарному ринку без державного втручання та з ним. Інфляційний та дефляційний (рецесійний) розриви. Модель «вилучення - ін'єкції». Мультиплікатор видатків. Графік Хікса-Хансена для ринку товарів та платних послуг - крива IS. Фактори, які впливають на переміщення кривої IS. Ринок грошей та цінних паперів. Пропозиція грошей. Попит на гроші. Мотиви попиту на гроші: операційний, спекулятивний, обачливості. Ліквідна пастка. Інвестиційна пастка. Умови рівноваги на ринку грошей та цінних паперів. Графік Хікса-Хансена для ринку грошей та цінних товарів - крива LM. Фактори, які впливають на переміщення кривої LM. Ринок робочої сили. Пропозиція робочої сили. Попит на робочу силу. Умови рівноваги на ринку робочої сили. Реальна та номінальна заробітна плата. Загальна рівновага на ринках товарів і послуг, грошей та цінних паперів. Модель IS-LM - як аналітичний засіб макроекономічної політики. Аналіз руху по кривих та переміщення кривих в моделі IS-LM. Вплив держави на загальну рівновагу засобами монетарної й фінансової політики. Застосування моделі IS-LM для аналізу економіки України.

Розділ 2. ДЕРЖАВА ТА ЇЇ РОЛЬ В МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РЕГУЛЮВАННІ.

назва розділу 2

Тема 7. Фінансова політика держави

назва теми 7

Зміст фінансової політики: цілі та інструменти. Податкові надходження як основне джерело доходів держави. Прямі й непрямі податки та їх роль у наповненні бюджету. Принципи ефективного оподаткування. Державні видатки і їх структура. Поточні та капітальні витрати держави. Дискреційна фінансова політика. Стимулююча й стримуюча фінансова політика. Модель впливу державних витрат та податків на сукупний обсяг виробництва. Мультиплікатор державних витрат і податковий мультиплікатор. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Недискреційна (автоматична) фінансова політика. Прогресивна шкала оподаткування. Соціальні трансфери. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фінансової політики в умовах падіння та зростання виробництва. Фінансова політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фінансової політики на основі моделей «сукупний попит - сукупна пропозиція», «витрати-випуск», «AD-AS». Вплив зниження податків на ВВП згідно з теорією економіки пропозиції. Фінансова політика й державний бюджет. Концепції збалансування державного бюджету. Вплив фінансової політики та циклічних 'коливань на державний бюджет. Бюджетний дефіцит: причини виникнення і економічні наслідки. Державне бюджетне обмеження. Циклічний та структурний дефіцити бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Емісійне й боргове фінансування бюджетного дефіциту. Державний борг та його структура. Економічні наслідки державного боргу. Ефект витіснення державою приватних інвестицій і тягар боргу для майбутніх поколінь. Методи управління державним боргом. Рефінансування. Реструктуризація. Боргові свопи. Списання боргу. Державний борг України та можливості його погашення. Фінансова політика в Україні: основні напрями й протиріччя.

Тема 8. Монетарна політика

назва теми 8

Грошовий ринок. Грошова пропозиція та способи її вимірювання. Грошова маса і грошова база. Коефіцієнт монетизації. Попит на гроші й фактори, що його визначають. Модель попиту на гроші Баумоля-Тобіна (Baumol-Tobin). Механізм функціонування грошового ринку. Центральний (національний) банк як суб'єкт монетарної політики. Операції центрального (національного) банку і грошова база. Інструменти центрального банку: політика облікової ставки, політика банківських резервів, операції на відкритому ринку. Механізм створення грошей банками. Вплив монетарної політики на економіку: політика «дорогих» та «дешевих» грошей. Передавальний (трансмісійний) механізм монетарної політики. Грошовий та депозитний мультиплікатори. Суть монетарної політики. Дискреційна і недискреційна монетарна політика. Стратегії монетарної політики. Таргетування як стратегія монетарної політики. Правила проведення монетарної політики. Проблема ефективності монетарної політики. Наслідки монетарної політики за моделлю IS-LM. Координація монетарної та фінансової політики у моделі ІБ-І IS-LM М. НБУ й монетарна політика в Україні. Заходи щодо стабілізації монетарної системи в трансформаційних економіках. Проблема довіри до грошей і монетарної політики.

Тема 9. Циклічне коливання та економічне зростання

назва теми 9

Макроекономічна нестабільність і нерівномірність економічного розвитку. Економічні (ділові) цикли. Типи циклів. Теорії циклічних коливань. Циклічні коливання та їх види. Класифікація макроекономічних змінних для типового ділового циклу: проциклічні, антициклічні, ациклічні. Макроекономічний аналіз циклічних коливань. Циклічність, інфляція й безробіття як форми прояву макроекономічної нестабільності. Кейнсіанська й неокласична теорія економічних циклів. Застосування моделей AD-AS і IS-LM для аналізу циклічних коливань. Концепція реальних економічних циклів Д. Кюдланла та Е. Прескота. Рівноважний циклічний процес Р. Лукаса. Теорія циклічних коливань М.І. Туган-Барановського. Адаптація економіки до циклічних коливань. Державне антициклічне регулювання. Особливості економічного циклу в Україні. Макроекономічна динаміка. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання. Методи обчислення джерел економічного зростання. Науково-технічний прогрес. Джерела зростання економіки України. Темпи економічного зростання. Фактори, які стримують економічне зростання. Макроекономічна політика стимулювання економічного зростання. Моделювання економічного зростання. Економічне зростання на основі моделі AD-AS і кривої виробничих можливостей. Модель економічного зростання Харода-Домара. Модель економічного зростання Р. Солоу. Стаціонарний стан. «Золоте» правило нагромадження капіталу. Теорії розвитку: порівняльний аналіз. Економічне зростання та економічний розвиток. Державне регулювання економічного зростання. Показники рівня економічного розвитку. Особливості економічного зростання в Україні.

Тема 10. Інфляція та антиінфляційна політика

назва теми 10

Інфляція як макроекономічне явище. Розрахунок темпу інфляції. Класифікація інфляції: за критерієм рівня; за формою прояву; за можливістю передбачення та за причинами виникнення. Інфляції попиту на основі моделі AD-AS. Монетарні та

немонетарні фактори інфляції попиту. Передчасна й чиста інфляція попиту. Інфляційний розрив. Інфляція витрат (пропозиції) на основі моделі AD-AS. Стагфляція. Причини інфляції витрат. Інфляційна спіраль. Теоретичні підходи до пояснення причин інфляції. Кейнсіанський і класичний погляди на інфляцію. Зарплата, безробіття та інфляція. Крива Філіпса і її сучасна інтерпретація. Монетаристське пояснення причин інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Інфляційний податок і сеньйораж. Крива Лаффера для інфляційного податку. Інфляція та динаміка реальної процентної ставки. Принцип Фішера. Антиінфляційна політика держави і її роль у стабілізації економіки. Коефіцієнт дезінфляції. Особливості антиінфляційного регулювання в трансформаційних економіках. Інфляційні процеси в Україні: причини, наслідки й засоби стримування.

Тема 11. Безробіття та політика зайнятості

назва теми 11

Механізм функціонування ринку праці. Чинники, що впливають на співвідношення попиту і пропозиції на ринку праці. Безробіття як відхилення від рівноваги. Рівень зайнятості та рівень безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне й циклічне. Фактичний та природний рівень безробіття і фактори, що його визначають. Розрахунок змін в обсягах ВВП під впливом відхилень безробіття від природного рівня. Кейнсіанське пояснення безробіття. Розрив безробіття як результат неефективного попиту. Неокласичні пояснення причин безробіття. Рекомендації щодо подолання безробіття з точки зору різних теоретичних концепцій. Економічні та соціальні наслідки безробіття. Закон і крива Оукена. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса. Засоби державного регулювання зайнятості. Політика попиту та політика пропозиції у регулюванні ринку праці: переваги й ефективність. Соціальний захист безробітних. Макроекономічні засади політики зайнятості. Особливості ринку праці та стан безробіття в Україні.

Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці

назва теми 12

Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Іноземне інвестування. Порівняльна та абсолютна перевага. Платіжний баланс. Типові компоненти платіжного балансу. Класифікація статей платіжного балансу та їх взаємозв'язок. Платіжний баланс України. Валютний курс. Реальний і номінальний валютні курси. Вплив інфляції на номінальний валютний курс. Види валютних курсів. Попит та пропозиція валюти. Міжнародні системи валютних курсів: Бреттон-Вудська і Ямайська. Зв'язок валютного курсу з платіжним балансом. Розрахунок ВВП у відкритій економіці. Міжнародний потік товарів та капіталів. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Вплив чистого експорту на ВВП. Вплив обмінного курсу на чистий експорт. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі. Гранична схильність до імпорту. Модель Мандела-Флемінга для відкритої економіки. Модель IS-LM для відкритої економіки при плаваючому валютному курсі. Крива IS. Особливості кривої LM у системі координат дохід - процентна ставка та дохід - обмінний курс. Рівновага моделі IS-LM і вплив на неї грошової, фіскальної та зовнішньоекономічної політики. Модель IS-LM для відкритої економіки при фіксованому валютному курсі. Рівновага моделі IS-LM і вплив на неї грошової, фіскальної та зовнішньоекономічної політики. Порівняльний аналіз

макроекономічної політики при фіксованому й плаваючому обмінних курсах.
Висновки моделі Мандела-Флемінга.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

1. Бодров В. Г. Соціальне ринкове господарство : Навч. посіб. / В. Г. Бодров,
(друковані матеріали, які є в бібліотеці)
А. І. Кредисов, П. М. Леоненко. – К. : Либідь, 1995. – 128 с.
2. Бобров В. Я. Основи ринкової економіки : Підручник / В. Я. Бобров ; За ред.
Л. О. Каніщенка. – К. : Либідь, 1995. – 320 с.
3. Долан Э. Д. Микроэкономика / Э. Д. Долан, Д. Е. Линдсей ; Пер. с англ.
В. Лукашевича и др. – СПб. : Санкт-Петербург оркестр, 1994. – 448 с.
4. Гальчинський А. С. Основи економічної теорії : Підручник / А. С. Гальчинський,
П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. – К. : Вища шк., 1995. – 471 с.
4. Методические указания к самостоятельному изучению темы «Макроэкономика:
задачи и экономический инструментарий в курсе «Основы экономической теории» :
Для студ. I курса спец. 05.02 / М-во образования Украины; ХГАДТУ ; Сост.:
Л. И. Пронкина, А. С. Кривцов. – Х., 1995. – 16 с.
5. Бережной В. М. Введение в теорию рыночной экономики : Учеб. пособие для
студентов неэкон. спец. вузов / В. М. Бережной ; М-во образования Украины ;
ХГАДТУ. – Х. : Прапор, 1997. – 175 с.
7. Самуэльсон П. Экономика : в 2-х т. / П. Самуэльсон. – М. : Алгон, 1992. – 413 с.
8. Основи економічної теорії : Підручник. – 2-ге вид., перероб., доп. – К. : Либідь,
1998. – 271 с.
9. Основи економічної теорії : політекономічний аспект : Посіб. / За ред.
Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Вища шк., 1997. –
743 с.
10. Ястремський О. І. Основи мікроекономіки : Підручник / О. І. Ястремський,
О. Г. Гриценко. – К. : Знання, 1998. – 673 с.
11. Самуэльсон П. Экономика : в 2-х т. / П. Самуэльсон. – М. : Алгон, 1992. – 331 с.
12. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики : Учеб. для вузов / Р.М. Нуреев. – М. :
НОРМА - ИНФРА-М, 1999. – 560 с.
13. Мочерний С.В. Економічна теорія : Посіб. для студентів вузів. – К. : Академія,
1999. – 584 с.
14. Основи економічної теорії : Тести. Задачі. Кросворди : Посібник / За ред.
С.В. Мочерного, О.А. Устенка. – К. : Академія, 1998. – 255 с.
15. Основи економічної теорії : Посібник / За ред. С.В. Мочерного. – К. : Академія,
1998. – 462 с.
16. Экономическая теория : Учеб. для вузов / Под. ред. А.И. Добрынина,
Л.С. Тарасевича. – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2001. – 542 с.
17. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка : навч. посіб. / З. Г. Ватаманюк,
В. Б. Буняк, Н. І. Гнатюк та ін. ; за ред. С. Панчишина. – К. : Альтернативи, 2001. –
606 с.
18. Мікроекономіка і макроекономіка : У 2-х ч. : Підручник / С. Будаговська,
О. Кілієвич, І. Луніна та ін. – 2-ге вид. – К. : Основи, 2001. – 517 с.

19. Пиндайк Р.С. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд ; Пер. с англ. Т.Д. Березновой и др. – М. : Дело, 2001. – 807 с..
20. Панчишин С. Макроекономіка : Навч. посіб. / С. Панчишин. – 2-ге вид., стер. – К. : Либідь, 2002. – 614 с.
21. Борисов Е.Ф. Экономическая теория: вопросы – ответы. Ключевые понятия. Логика курса : Учеб. пособие / Е.Ф. Борисов. – М. : Инфра-М, 2002. – 192 с.
22. Задоя А.О. Мікроекономіка : Курс лекцій та вправи: Навч. посіб. / А.О. Задоя. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2002. – 211 с.
23. Башнянин Г.І. Політична економія : Підручник / Г.І. Башнянин, П.Ю. Лазур, В.С. Медведєв. – К. : Ельга, 2002. – 527 с.
24. Емцов Р.Г. Микроэкономика : Учебник / Р.Г. Емцов, М.Ю. Лукин ; Под ред. А.В. Сидоровича. – М. : ДИС, 1997. – 317 с.
25. Тигова Т.Н. Микроэкономика : Крат. курс лекций / Т.Н. Тигова. – 2-е изд., испр. – К. : МАУП, 2000. – 64 с.
26. Мочерний С.В. Політична економія : Навч. посіб. / С.В. Мочерний. – К. : Знання-Прес, 2002. – 687 с.
27. Корнейчук Б.В. Микроэкономика : Тесты. Задачи. Решения / Б.В. Корнейчук, Л.Г. Симкина. – СПб. : Питер, 2002. – 224 с.
28. Перехідна економіка : Підруч. для студ. вищих навч. закл. / В.М. Геєць, Є.Г. Панченко, Е.М. Лібанова та ін. ; За ред. В.М. Гейця. – К. : Вища шк., 2003. – 591 с.
29. Економічна теорія / [Є. М. Воробйов, А. А. Гриценко, В. М. Лісовицький, В. М. Соколов] ; за заг. ред. Є. М. Воробйова. – К. : Глобус, 2003. – 703 с.
30. Вечканов Г. С. Макроэкономика : учеб. для студентов вузов / Г. С. Вечканов, Г. Р. Вечканова. – 2-е изд. – М. : Питер, 2006. – 539 с.
31. Борисов Е. Ф. Экономическая теория : в вопросах и ответах : учеб. пособие для студентов вузов / Е. Ф. Борисов. – М. : Проспект, 2006. – 254 с.
32. Бережной В. М. Введение в теорию рыночной экономики : учеб. пособие для студентов неэкон. спец. вузов / В. М. Бережной ; М-во образования Украины, ХГАДТУ. – Х. : Прапор, 1997. – 175 с.
33. Лісовий А. В. Мікроекономіка : навч. посіб. для студ. вузів / А. В. Лісовий. – К. : ЦУЛ, 2003. – 191 с.
34. Экономическая теория в вопросах и ответах / [Е. М. Воробьев]. – Х. : ТОВ Р.И.Ф., 2002. – 639 с.
35. Дзюбик С. Д. Основы економічної теорії : навч. посіб. / С. Д. Дзюбик, О. С. Ривак. – К. : Знання, 2006. – 481 с.
36. Селезньов В. В. Основы ринкової економіки України : посібник / В. В. Селезньов. – К. : А.С.К., 2006. – 687 с.
37. Симкина Л. Г. Экономическая теория : учеб. для студентов вузов / Л. Г. Силкина. – 2-е изд. – М. : Питер, 2007. – 381 с.
38. Гукасян Г. М. Экономическая теория : учеб. пособие / Г. М. Гукасян. – 2-е изд. – М. : Питер, 2007. – 476 с.
39. Экономическая теория : учеб. для студентов вузов / под ред. А. И. Добрынина, Л. С. Тарасевича. – 3-е изд., доп. и испр. – М. : Питер, 2007. – 542 с.
40. Білецька Л. В. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка : навч. посіб. для студ. вузів / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич ; М-во освіти і науки України. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 651 с.

41. Базилевич В. Макроекономіка : підручник / В. Базилевич, К. Базилевич, Л. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2007. – 703 с.
42. Базилевич В. Д. Макроекономіка : навч. посіб. / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 2-ге вид., допов. – К. : Атіка, 2006. – 367 с.
43. Борисов Е. Ф. Экономическая теория : учеб. для студентов вузов / Е. Ф. Борисов. – М. : Юрайт, 2003. – 384 с.
44. Бережной В. М. Основы экономической теории: категориально-понятийный аппарат : конспект лекций / В. М. Бережной, Ю. Б. Чавыкина ; М-во образования и науки Украины; ХНАДУ. – Х. : ХНАДУ, 2008. – 117 с.
45. Бережной В. М. Основы экономической теории : учебно-метод. пособие / В. М. Бережной, В. В. Бондаренко, Ю. Б. Кравчук ; М-во образования и науки Украины ; ХНАДУ. – Х. : ХНАДУ, 2009. – 98 с.
46. Мочерний С. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С. В. Мочерний, О. А. Устенко. – 2-ге вид., допов. – К. : Академія, 2006. – 502 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України: наук-практ. коментар / [авт. кол.: С. В. Ківалов, (інші друковані матеріали) О. І. Харитонова, Є. О. Харитонов] ; за ред. О. І. Харитонової. – Х.: Одиссей, 2012. – 832 с.
2. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України № 755-IV від 15 трав. 2003 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 31/32. – Ст. 263.
3. Про підприємства в Україні : Закон України № 887-XII від 27 берез. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 24. – Ст. 272.
4. Про страхування: Закон України № 86/96 від 07 берез. 1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
5. Про ціни та ціноутворення: Закон України № 507-XII від 03 груд. 1990 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1990. – № 52. – Ст. 650.
6. Кодекс законів про працю України. – К. : КМА, 2011. – 112с.
7. Економічна теорія : Політекономія : Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2007. – 719 с.
8. Основы экономической теории: принципы, проблемы, политика. Германский опыт и российский путь / Базелер У., Сабов З., Хайнрих Й., Кох В. – СПб: Питер, 2000. – с. 229 – 279.
9. Башнянин Г.І. Політична економія: Підручник / Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. – К : Вид. Ельга «Ніка-Центр». – 2002. – 527 с.
10. Башнянин Г.І. Політична економія. Навч. посібник / За ред. д.е.н. проф. Г.І. Башнянина та к.е.н. Є.С. Шевчука. 3-тє видання, перероб. і виправл. – Львів : Новий Світ-2000, 2004, – 480 с.
11. Білик В.О. Економічна теорія : Навч. посібник / За ред. В.О. Білика, П.Т. Саблука ; 4-те видання, перероб. і доп. – К. : ННЦ ІАЕ, 2004. – 560 с.
12. Борисов Е.Ф. Экономическая теория. Курс лекцій : учеб. пособие для студентов вузов. 2-е изд. / Борисов Е.Ф. – М. : Юрайт, 2002. – 384 с.
13. Брагинский С.В. Политическая экономия: дискуссионные проблемы, пути обновления / Брагинский С.В., Повзнер Я.А. – М. : Мысль, 1991. – 299 с.

14. Бутук А.И. Экономическая теория: Учеб. пособие / Бутук А.И. – К. : Викар. – 2000.
15. Гальчинський А.С. Основи економічної теорії: Підручник / Гальчинський А.С., Єщенко П.С, Палкін Ю.І. – К. : Вища шк., 1995. – 471 с.
16. Гелбрейт Дж. К. Экономические теории и цели общества / Гелбрейт Дж. К. – М.: Прогресс, 1976.
17. Горобчук Т.Г. Мікроекономіка. Навч.посібник / Горобчук Т.Г. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
18. Загальні основи економічної теорії / Заглинська Л.В., Заглинський А.О., Матусевич М.К., Самборський І.О. – К., 2002. – 408 с.
19. Заглинський А.О. Політична економія. Навч. посібник / Заглинський А.О., Матусевич М.К.. – Рівне : Волинські обереги, 2000 р. – 408 с.
20. Задоя А.А. Основи економіки : Учеб. пособие / Задоя А.А., Петруня Ю.Е . – К. : Вища шк. – Знання, 1998. – 478 с.
21. Иохин В.Я. Экономическая теория / Иохин В.Я. – М. : Юрист, 2000. – 473 с.
22. Економічна теорія / За ред. Предборського В.А. – К. : Кондор, 2003. – 492 с.
23. Економічна теорія : Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
24. Климко Г.Н. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: Підручник / Климко Г.Н., Нестеренко Л.О., Каніщенко Л.О. / За ред. Климко Г.Н., Нестеренко Л.О. – 2-ге видання., перероб. і доп. – К. : Вища шк., – Знання, 1997. – 743 с.
25. Корнійчук Л.Я. Історія економічних вчень : Навч. посібник / За ред. Л.Я. Корнійчука, Н.О. Титаренко та ін. – К. : Фенікс, 1998. – 415 с.
26. Мочерний С.В. Економічна теорія: Підручник для студентів ВУЗів / Мочерний С.В. – К. : Видавничий центр «Академія», 1999. – 592 с.
27. Мочерний С.В. Основи економічної теорії: Підручник для студентів ВУЗів / Мочерний С.В. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 464 с.
28. Ніколенко Ю.В. Політекономія : Підручник / Ніколенко Ю.В. – К. : ЦУЛ, 2003. – 412 с.
29. Основи економічної теорії: Підручник у 2 кн. Кн.. 2 : Підприємництво, маркетинг, менеджмент. Відтворення в національному та світовому господарстві / Ю.В. Ніколенко, М.М. Віденко, А.В. Шегда та ін. ; За ред. Ю.В. Ніколенка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 1998. – 272 с.
30. Основи економічної теорії : Політекономічний аспект: Підручник для ВНЗ / Г.Н.Климко – К. : Знання. – 2002. – 615 с.
31. Основи економічної теорії : Підручник у 2 кн. Кн. 1 : Суспільне виробництво. Ринкова економіка / Ю.В. Ніколенко, А.В. Демківський, В.А. Євтушевський та ін.; За ред. Ю.В. Ніколенка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 1998. – 272 с.
32. Политэкономия. Учебник для вузов / Под ред. Д.В. Валового. Изд. 2-е. – М. : ЗАО, 2000. – 408 с.
33. Політична економія : Навч. посібник / Кривенко К.Т. – К. : КНЕУ, 2001. – 508 с.
34. Рибалкін В.О. Політекономія : Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. – К. : Академвидав, 2004. – 672 с. (Альма-матер).
35. Старостенко Г. Г. Політична економія : Навч. посібник / Старостенко Г. Г. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 344 с.

Інформаційні ресурси

1. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України

(адреси сайтів з матеріалами)

№ 2121-III від 07 груд. 2000 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 5/6. – Ст. 30. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон України № 996-XIV від 16 лип. 1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – № 40. – Ст. 365. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>

3. Положення про типовий бізнес-план [Електронний ресурс] : наказ Фонду Держ. майна України від 26 трав. 2004 р. № 301. Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG461.html

4. Закон України «Податковий кодекс України» (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється на лекціях у формі опитування; на

(перелік засобів контролю успішності навчання студентів, які застосовуються: тесті, екзаменаційні білети, тощо)

практичних заняттях – опитування, діалогу, групового обговорення тематичних питань, самостійної та контрольної роботи.

Остаточний контроль з дисципліни – екзамен.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзамену за допомогою тестових завдань у час окремого розкладу занять.

Розробники програми:

доцент кафедри економіки і підприємництва

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

к.е.н., доцент Леоненко Н.А.

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, яке набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2 екземпляр залишається на кафедрі.